

SPELREGELS EN RESOLUTIES

PARTIJCONGRES 11 DECEMBER 2021

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. PROGRAMMA	4
2. DIGITAAL DEELNEMEN	6
3. STEMRECHT EN STEMMEN	8
4. WIJZE VAN DISCUSSIE	10
5. RESOLUTIES	11

INLEIDING

Je hebt je aangemeld als deelnemer aan het partijcongres van 11 december 2021. We vinden het heel fijn dat je er bij bent. Helaas zijn we door de corona maatregelen genoodzaakt het congres geheel digitaal te organiseren.

Om er zeker van te zijn dat je weet hoe het programma zal verlopen, hoe er gestemd gaat worden en hoe er gediscussieerd kan worden, willen we graag dat je deze spelregels vooraf goed doorleest, dat voorkomt verrassingen voor je tijdens het programma.

CONTACTGEGEVENS

Voor vragen over je deelname, stemrecht, programma etc. is de ledendesk op het landelijk bureau extra lang geopend op:

vrijdag 10 december: 09.00-20.00 uur

Zaterdag 11 december: 09.00-14.00 uur

De ledendesk is telefonisch te bereiken via 070-34 24 888 of via leden@cda.nl

Ondervind je problemen met het stemmen, werken je link, je gebruikersnaam of je wachtwoord niet, neem dan contact op met de ledendesk.

1. PROGRAMMA

1A. PLENAIR PROGRAMMA

Op zaterdagmorgen beginnen we om 10.00 uur met de opening van het plenaire congres met een meditatief moment verzorgd door interim partijvoorzitter Marnix van Rij, gevolgd door een kort woord van Tom Scheepstra, voorzitter van het CDJA.

Aansluitend vinden tussen 10.15-10.35 uur de huishoudelijke zaken plaats:

- 4.1 het verslag van het bijzonder Congres van 11 september 2021, incl. een stand van zaken eerder aangenomen resoluties en de aanbevelingen van de evaluatiecommissie
- 4.2 de benoeming van de commissieleden
- 4.3 de jaarverslagen 2020
- 4.4 de jaarrekeningen 2020
- 4.5 de begrotingen 2022
- 4.6 de benoeming van de bestuursleden, incl. de partijvoorzitter

Tussen 10.35-12.00 uur vindt de discussie over de Statuten en Reglementen en over de resoluties plaats.

Rond 13.30 uur staan de uitslagen van de stemmingen in de livestream.

Om 14.00 uur begint het congres weer en komen we terug met de verkiezing van het nieuwe bestuur, de speech van de nieuwe partijvoorzitter en de quiz over de Gemeenteraadsverkiezingen. Wopke Hoekstra zal met zijn speech rond 15.00 uur het congres afsluiten.

1B. THEMASESSIES

Parallel aan het plenaire ochtendprogramma zullen twee themasessies plaatsvinden:

1. 10.15-11.00 uur: Gemeenteraadsverkiezingen 2022

Parallel aan het ochtendprogramma organiseren we een campagne sessie voor lijsttrekkers, kandidaten, campagneleiders, kortom, iedereen die er de komende maanden hard aan gaat trekken bij de gemeenteraadsverkiezingen. We laten hierbij zeker de betrokkenen bij de herindelingsverkiezingen van 24 november jl. aan het woord om hun ervaringen met ons te delen.

2. 12.30-13.30 uur: Themasessie verzorgd door de BSV

Behalve de parallelsessie over de gemeenteraadsverkiezingen vindt er een lunchsessie plaats, georganiseerd door de CDA Bestuurdersvereniging.

Gecombineerd met de ALV van de Bestuurdersvereniging zal de sessie gaan over het thema: *Versterken lokale democratie: Burger(be)raad: vergroot het vertrouwen in de (lokale) politiek, of een heilloze weg?*

Met een aantal interessante sprekers verkennen we dit thema en bespreken we hoe je vanuit de christendemocratie naar vormen van deliberatieve democratie kunt kijken. Naast deze inhoudelijke bespreking worden de jaarstukken, begroting en bestuurszaken van de Bestuurdersvereniging besproken.

Je hoeft je niet apart aan te melden voor deze sessies. Iedereen die zich aangemeld heeft voor het congres kan op de dag zelf digitaal kiezen of het plenaire programma wordt gevolgd of één van de parallelsessies.

2. DIGITAAL DEELNEMEN

Om digitaal deel te nemen aan het partijcongres van zaterdag 11 december, heb je het volgende nodig:

- * ***een computer, laptop, smartphone of tablet om het programma te kunnen volgen en te kunnen stemmen als je stemrecht hebt;***
- * ***een persoonlijke link naar de besloten livestream***

PERSOONLIJKE LINK NAAR DE BESLOTEN LIVESTREAM

In de persoonlijke link zit je aanmelding versleuteld. Deze link wordt je op donderdagmiddag 9 december via de mail toegestuurd.

Heb je je niet tijdig aangemeld voor het congres dan kun je het plenaire programma volgen via de openbare livestream die we uitzenden via www.cda.nl/live

VERGEET NIET BIJ DE HAND TE HEBBEN

1. De vergaderstukken en spelregels

Houd deze bij de hand, zodat je ze kunt raadplegen.

2. Apparatuur om mee te stemmen

We gaan digitaal stemmen. Om te stemmen heb je een eigen computer, laptop, tablet of smartphone nodig.

3. Je gebruikersnaam en wachtwoord voor het stelsysteem

Indien je stemgerechtigd bent, ontvang je op donderdagmiddag 9 december via de mail een link naar het stelsysteem en je gebruikersnaam voor het stelsysteem. Je wachtwoord voor het stelsysteem ontvang je per sms op vrijdagmiddag 10 december. We sturen de sms naar het mobiele nummer dat je op je aanmeldformulier hebt aangegeven. Zorg dat je dit toestel zaterdag in de buurt hebt, want zonder wachtwoord kun je niet stemmen.

WELKE BROWSER HEB IK NODIG OM DE LIVESTREAM TE VOLGEN?

Het digitale portal waarmee we de livestream uitzenden werkt op alle courante browsers. Internet Explorer wordt daarom niet ondersteund. Afhankelijk van je apparaat adviseren we een actuele versie van een van de volgende browsers:

Windows

Chrome, Firefox of Edge

Mac

Chrome, Firefox of Safari

iPhone/iPad

Safari

Android

Chrome of Firefox

Dit zijn de minimale versienummers per browser:

Edge 79

Chrome 78

Firefox 60

Safari 12

3. STEMRECHT EN STEMMEN

3A. STEMRECHT

Je hebt stemrecht als je:

1. minimaal 8 weken lid bent op de dag van het congres (dat betekent voor dit congres dat je vóór 16 oktober lid moet zijn geworden)
2. op tijd je contributie betaald hebt over het jaar 2021.
Uiterlijk **9 december 2021 om 10.00 uur** moet je contributie op onze rekening staan. We kunnen je dan op tijd een stemcode toesturen.
Houd er rekening mee dat het soms meerdere dagen duurt voor het bedrag bij ons op de rekening zichtbaar is, maak het dus op tijd over.
Leden die na 1 september 2021 lid zijn geworden zijn niet contributieplichtig over 2021.

Heb je nog niet betaald, dan kun je het juiste bedrag overmaken op NL97INGB0000712000 tnv Stg. Secretariaat CDA, ovr je relatienummer en contributie 2021.

3B. STEMMEN

We stemmen deze keer niet live tijdens het congres, maar je kunt gedurende de ochtend en begin van de middag in twee blokken je stem uitbrengen.

In blok 1, tussen 10.00-11.45 uur stemmen we over het verslag van het vorige congres, de benoeming van de commissieleden, de jaarverslagen 2020, de jaarrekeningen 2020, de begrotingen 2022 en de verkiezing van de nieuwe bestuursleden. Om 11.45 uur sluit dit blok, de uitslag wordt rond 13.30 uur in de livestream bekend gemaakt.

In blok 2, tussen 12.00-13.15 uur stemmen we over de amendementen en het wijzigingsvoorstel op de Statuten en Reglementen en over de resoluties. Om 13.15 uur sluit dit blok, de uitslag wordt rond 13.30 uur in de livestream bekend gemaakt.

Om te stemmen heb je nodig:

- * ***een computer, laptop, smartphone of tablet***
- * ***stemrecht***
- * ***een link naar het stelsysteem***
- * ***een gebruikersnaam***
- * ***een wachtwoord***

De link naar het stembestelsysteem en je gebruikersnaam voor het stembestelsysteem ontvang je, als je stemgerechtigd bent, donderdagmiddag 9 december via de mail op het mailadres dat je bij je aanmelding hebt opgegeven.

Je wachtwoord voor het stembestelsysteem ontvang je vrijdagmiddag 10 december via een sms op het mobiele nummer dat je bij je aanmelding hebt opgegeven.
Vergeet daarom niet dit apparaat in de buurt te hebben tijdens het congres.

Voor vragen over je deelname, stemrecht, programma etc. is de ledenbureau op het landelijk bureau extra lang geopend op:

Vrijdag 10 december: 09.00-20.00 uur

Zaterdag 11 december: 09.00-14.00 uur

De ledenbureau is telefonisch te bereiken via 070-34 24 888 of via leden@cda.nl

Ondervind je zaterdag 11 december problemen met het stemmen, werken je link, je gebruikersnaam of je wachtwoord niet, neem dan contact op met de ledenbureau.

4. WIJZE VAN DISCUSSIE

4A. DIGITALE DISCUSSIE

Tijdens het congres zal er bij de amendementen en resoluties digitaal gediscussieerd worden. Dit doen we door gebruik te maken van de Q&A functie in het discussieplatform, waar je met je persoonlijke link bent ingelogd. De deelnemers kunnen je vraag “liken” door op het duimpje te klikken. De vragen met de meeste likes proberen we te behandelen.

Er zijn relatief veel deelnemers tijdens het digitale congres. Dat maakt dat er minder interactie mogelijk is dan in een zaal waarin je fysiek bijeen bent. Daar zullen we allemaal rekening mee moeten houden.

We kunnen de deelnemers met beeld en geluid in de “uitzending halen”. Daarom is het belangrijk dat je, als je binnenkomt in het discussieplatform, toestemming geeft om je geluid en beeld te gebruiken. Houd hier rekening mee als je een vraag stelt of wilt reageren op een spreker.

Vanaf 10.30 uur is de Q&A geopend.

4B. BEANTWOORDING VOORAF GESTELDE VRAGEN

Na de officiële opening van het congres om 10.00 uur behandelen we eerst alle huishoudelijke zaken:

- het verslag van het bijzonder Congres van 11 september 2021, incl. een stand van zaken eerder aangenomen resoluties
- de benoeming van de commissieleden
- de jaarverslagen 2020
- de jaarrekeningen 2020
- de begrotingen 2022
- de benoeming van de bestuursleden, incl. de partijvoorzitter

Voor deze zaken kunnen, indien gewenst, schriftelijke vragen ingediend worden **t/m 8 december, 10.00 uur** via jurian.bos@cda.nl

De antwoorden op deze vragen plaatsen we uiterlijk 10 december op de website of behandelen we tijdens het partijcongres. Er zal tijdens dit stukje congres geen live-discussie plaatsvinden via de Q&A.

5. RESOLUTIES

5A. WERKWIJZE RESOLUTIES

Algemeen

Tot donderdag 26 november 10.00 uur heeft voor 25 individuele leden, voor gemeentelijke en provinciale afdelingen en voor CDJA en CDAV de mogelijkheid open gestaan resoluties in te dienen. De resoluties zijn van een preadvies voorzien. De discussie over de resoluties zal plenair plaatsvinden op zaterdagmorgen, rond 11.00 uur. Stemmen over de resoluties kan tussen 12.00-13.15 uur.

Een overzicht van de volgorde waarin de resoluties behandeld zullen worden staat op de volgende pagina.

Werkwijze behandeling resoluties

Bij de resoluties met het preadvies 'niet overnemen' zal eerst de indiener in de gelegenheid worden gesteld het woord te voeren, gevolgd door reacties van de digitale deelnemers.. Daarna zal de interim-partijvoorzitter en/of een lid van de CDA Tweede Kamerfractie het preadvies nader toelichten. Eventueel krijgen vervolgens de indiener en het bestuurslid en/of fractielid nogmaals kort het woord.

Bij resoluties met het preadvies 'overnemen' krijgt alleen de indiener het woord. Zoals gebruikelijk is er voor de indiener 1 minuut spreektijd, voor degenen die willen reageren 30 seconden. Er zal een spreektijd klok meelopen.

5B. VOLGORDE BEHANDELING RESOLUTIES

nr.	Indiener	Titel	preadvies
1	CDA Epe, CDA Voorst	Houd iedereen erbij!	Overnemen
2	CDA Bergen op Zoom e.a.	Energiestrategie op CDA agenda	Overnemen
3	Bosch c.s.	CDA, partij voor iedereen	Overnemen
4	De Veldt e.a.	Niet rijp voor bereid	Niet overnemen
5	CDA Fryslân	Stikstofemissie RIVM-model AERIUS herijken	Niet overnemen
6	CDA Zuid-Holland	Meer handen aan het bed	Overnemen
7	CDA Zeeland	Nieuw kabinet en gemeenten moeten gezamenlijk problemen in de Jeugdzorg aanpakken	Overnemen
8	Polinder c.s.	Niet instemmen met invoering van de 2G-coronapas	Niet overnemen
9	Polinder c.s.	Niet instemmen met de uitbreiding van de coronapas naar de werkvloer	Niet overnemen
10	CDA Zeeland	Verhoging minimumloon	Niet overnemen
11	CDJA	Minimumjeugdloon	Niet overnemen
12	Van Dis c.s.	Bescherming van mensenrechten in buitenlandse handel	Overnemen
13	Van Dis c.s.	Noodzaak vernieuwing visie op ontwikkelingssamenwerking	Overnemen
14	CDA Krimpenerwaard	Zoeken naar een toekomst voor in Nederland gewortelde jongeren	Overnemen
15	CDA Krimpenerwaard	Toekennen QR-code aan ongedocumenteerden	Overnemen

Resolutie: Houd iedereen erbij!

Resolutie ingediend door: CDA Epe, CDA Voorst

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. Constateert dat:

- Het CDA een brede volkspartij is die aantrekkelijk moet zijn voor iedereen die onze kernwaarden onderschrijft, ongeacht achtergrond, opleiding of afkomst;
- Dit niet goed herkenbaar is in de voordracht van bestuurskandidaten.

B. Overweegt dat:

- De kandidaten voor het bestuur steun verdienen;
- Het bestuur uit dient te dragen dat het CDA een brede volkspartij is waar iedereen die onze kernwaarden onderschrijft zich welkom voelt en zich kan ontplooiën;
- Aantrekkingskracht onder alle groepen van de bevolking van groot belang is voor de toekomst van het CDA.

C. Spreekt uit dat:

- Het wenselijk is dat het bestuur een plan opstelt om te bewerkstelligen dat
 - Naar binnen en buiten toe duidelijk wordt dat het CDA een brede volkspartij is en wil blijven;
 - Expliciet maakt dat iedereen, dus ook de 'gewone man/vrouw' zich binnen het CDA vertegenwoordigt voelt, herkent in het bestuur en zich kan ontplooiën;
 - Diversiteit in de brede zin des woords stimuleert.
- Het wenselijk is dat, om te beginnen, tenminste één van de bestuursleden dit onderwerp in portefeuille heeft en op de algemene ledenvergaderingen rapporteert over de voortgang van het op te stellen plan.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: overnemen

Terecht wordt gevraagd om oog voor achtergrond, opleiding of afkomst. Soms is het goed om met de neus op de feiten te worden gedrukt. Deze elementen hebben namelijk wel een rol gespeeld in de selectieprocedure. Ook zijn de leden uitgenodigd bij het opstellen van de profielen voor de nieuwe bestuursleden input te leveren. Daar is ook gebruik van gemaakt door meer dan 200 leden. Uiteraard is het goed om genoemde aspecten in de presentatie duidelijk aan bod te laten komen.

Diversiteit in brede zin speelt altijd een belangrijke rol in het werk van het LB-lid HRM, de HRM-afdeling op het partijbureau en de HRM-teams in het land. Kandidaat voor het nieuwe bestuur is de huidige voorzitter van het Diversiteitsnetwerk. Zij krijgt onder andere het onderdeel 'diversiteit' in portefeuille en zal op diversiteit in de brede zin van het woord letten.

Resolutie: Energiestrategie op de CDA agenda

Ingediend door: CDA Bergen op Zoom, CDA Steenberghe

Ondersteund door: CDA Gilze en Rijen, CDA Nuenen, CDA Sint Michielsgestel, CDA Deurne, CDA Etten-Leur, CDA Son en Breugel, CDA Bladel

Het CDA partijcongres op 11 december,

A. Constateert dat

- In grote delen van Nederland is het niet meer mogelijk om nieuwe wind- en zonneparken aan te sluiten op het elektriciteitsnet. In andere provincies is de resterende capaciteit beperkt en over acht jaar moet 70% van alle stroom uit zon en wind komen.

B. Overweegt dat:

- Dat er EU-afspraken gemaakt zijn om in 2050 met de energievoorziening bijna helemaal duurzaam en CO2 neutraal te zijn, belangrijk om klimaatverandering tegen te gaan. Hiertoe worden er Regionale duurzame energie afspraken gemaakt, maar daar kunnen we niet aan voldoen.
- Er momenteel sprake is van een energiecrisis en er minder aardgas beschikbaar is en we niet volledig afhankelijk willen zijn van energie uit andere landen

C. Spreekt uit dat:

- Duurzame Energiestrategie/ infrastructuur prominent op de politieke CDA agenda van Van Zwol moet staan.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: overnemen

Van Zwol heeft een schets voor de Agenda voor het CDA gegeven in zijn verslag 'Naar een herkenbaar CDA'. Daar staan meerdere thema's op die allemaal belangrijk zijn en die uitwerking vragen of al uitgewerkt zijn. De klimaatvisie die Henri Bontenbal namens het CDA uitbracht, is onderdeel van deze agenda. Henri Bontenbal en de Tweede Kamerfractie blijven die eerder al gepresenteerde visie uitdragen en doen er alles aan om deze handen en voeten te geven.

Resolutie: 'CDA, partij voor iedereen'

Ingediend door: R. Bosch c.s.

Ondersteund door: CDA Zuid-Holland

Het CDA Partijcongres op 11 december 2021 bijeen,

A. Constateert dat:

- op partijcongres van 11 september in Den Bosch terecht extra aandacht is besteed aan de positie van de jongeren in de partij en hen meer participatie op alle niveaus is toegezegd;
- dat op partijcongres in Groningen op 5 november 2018 de resolutie 'hulde voor de ouderen' is aangenomen met steun van het bestuur, waarin extra aandacht voor de rol van de ouderen werd gevraagd en uitgesproken werd;
- dat er meer actief naar oudere, ervaren kandidaten voor alle vertegenwoordigende functies gezocht moet worden. Dit kan electoraal positief uitwerken;
- de senioren een prominente rol binnen de partij dienen te hebben.

B. Overweegt dat:

- het CDA een volkspartij is voor alle leeftijden;
- er weliswaar enige opvolging gegeven is aan voornoemde resolutie maar dat op congres in Den Bosch de ouderen vaak meer als een last dan als een lust werden aangemerkt door sommige sprekers;
- hierop onvoldoende op is gereageerd;
- hoewel alles gedaan moet worden om de jongeren sterker bij/binnen het CDA te betrekken, toch de ouderen onder de leden en stemmers nog steeds zeer sterk vertegenwoordigd zijn;
- het duidelijk moet zijn voor ouderen dat zij er echt bij horen en gewaardeerd worden, zodat zij de partij niet menen te moeten verlaten om hun heil elders te gaan zoeken.

C. Spreekt uit dat:

- nog actiever opvolging gegeven moet worden aan uitvoering van de resolutie 'hulde voor de ouderen' van november 2018;
- dat wil concreet zeggen dat de senioren een prominentere rol binnen de partij houden, o.a. door blijvend actief te zoeken naar geschikte kandidaten voor vele functies, zoals o.a. bij het voorgestelde nieuwe bestuur het geval is;
- er bij de volgende Kamerverkiezingen tenminste een senior op een verkiesbare plaats dient te staan;
- dat versterking rol ouderen zoals met CDAS besproken nu ook werkelijk geïmplementeerd wordt.

en gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: overnemen

Het rapport van de evaluatiecommissie is helder over het selectieproces en helder over diversiteit: die aanbevelingen zijn overgenomen en worden benut bij een volgende kandidaatstellingsprocedure. Wat verkiesbaar is, is situationeel gebonden en daarmee kan de absolute garantie niet worden gegeven dat bij de volgende Kamerverkiezingen een senior verkiesbaar is. Tegelijk blijft het streven om met een voor iedereen herkenbare lijst te komen.

Resolutie: Niet rijp voor beraad

Resolutie ingediend door: De Veld c.s. (25+ leden)

Ondersteund door: CDA-Zuid-Holland (2x), CDA Overijssel, CDA Zeeland

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. Constateert dat:

- Het voorstel tot statutenwijziging sterk is gewijzigd ten opzichte van het eerste voorstel;
- Nog veel zaken nader moeten worden uitgewerkt en derhalve nog niet zijn vastgelegd in de statuten zo blijkt uit de oplegger;
- Geen helderheid bestaat over wat met de resultaten van visieontwikkeling in netwerken gebeurd, hoe deze worden geborgd, ingebracht etc.;
- De reguliere reactietermijn tot het indienen van amendementen is ingekort en daardoor niet via de “koninklijke weg” (via de ledenvergaderingen van de provinciale besturen die allemaal plaatsvinden na 13 november 2021) kunnen worden ingediend;
- Het voorstel niet compleet is, de leden onvoldoende tijd hebben om dit goed te doorgronden en derhalve niet rijp is voor vaststelling.

B. Overweegt dat:

- Het nieuwe bestuur straks verantwoordelijk is voor de uitvoering van de nieuwe (thans niet complete) statuten en het reilen en zeilen van het CDA alsmede de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de nieuwe governance (bestuurlijke vernieuwing), zonder dat de uitvoering daarvan voldoende is geborgd.

C. Spreekt uit dat:

- Het voorstel tot statutenwijziging niet eerder wordt behandeld dan op het eerstvolgende partijcongres in 2022, nadat het nieuwe bestuur en vervolgens de leden voldoende tijd hebben gehad om de nieuwe governance gedegen, zonder hiaten, met duidelijkheid over taken en bevoegdheden en vooral helderheid over de wijze wat met de uitkomsten van netwerken wordt gedaan, te borgen in de statuten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: niet overnemen

Bij het aantreden van de interim-partijvoorzitter is hij met drie opdrachten op pad gestuurd. Het evalueren van de verkiezingen (1e), verbeteren van de structuur en de cultuur in de partij (2e) en het bewaken en uitwerken van het gedachtegoed van het CDA (3e).

Binnen de tweede opdracht is de Taskforce Governance aan het werk gezet. Op 5 mei is de Taskforce aan de slag gegaan en tijdens het bestuursweekend van 9 en 10 juli heeft zij rapport opgeleverd. Dit rapport is [hier](#) na te lezen.

Over dit rapport is eind augustus nader doorgesproken in de Verenigingsraad. De aanbevelingen zijn grotendeels overgenomen, een paar elementen moesten nader besproken worden. Hiervoor is een werkgroep voorgesteld die een voorstel heeft gedaan. Eind september heeft de Verenigingsraad hier opnieuw over gesproken en een besluit genomen over de aanpassingen aan de bestuursstructuur.

Intussen was op het bijzonder partijcongres van 10 en 11 september al tijdens een deelsessie doorgesproken over het rapport van de Taskforce Governance. Ook was een resolutie ingediend (door de initiatiefnemers van deze resolutie) die voorstelde om de statutenwijziging uit te stellen, om er eerst nader over te spreken. Deze resolutie is verworpen.

Tegelijk is een resolutie aangenomen die zegt dat alles op alles moet worden gezet om op het congres van 11 december aanstaande de statutenwijziging voor te leggen. Dat termijnen voor amendering in het gedrang kwamen is bij deze resolutie aangegeven, maar de resolutie is ondanks dat toch aangenomen. Door het aannemen van deze resolutie is dát de opdracht die het congres heeft meegegeven aan het bestuur; een voorstel nu voor uitstel geeft weinig handvatten voor goed bestuur en zou een stap terug betekenen, terwijl juist bouwen aan de partij zo van belang is.

In de Verenigingsraad van 15 oktober is het voorstel voor wijziging van de statuten en onderliggende reglementen besproken. Hier is overeenstemming bereikt over het voorstel en besloten dit voor te leggen aan de leden.

De suggestie dat veel zaken nog niet uitgewerkt zijn, is niet juist. De werkwijze van de netwerken wordt mét de netwerken uitgewerkt in de komende tijd, maar over de richting die statuten en reglementen daarvoor schetsen hebben de netwerken zelf meegedacht en is absolute helderheid. Wat met input van netwerken wordt gedaan is bovendien iets wat nooit volledig vast te leggen valt in een reglement omdat dit per netwerk en per opbrengst verschilt.

In 2018 is ooit de opdracht voor statutenwijziging gegeven. Nu bijna drie jaar later en veel gesprek later is het nodig om dit af te ronden. Een partij die enkel bezig is met de interne structuur is niet met de juiste zaken bezig. De komende tijd moet alle energie in de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen gestoken worden en bovendien ligt er de grote opdracht om de inhoudelijke agenda van het CDA nader uit te werken met elkaar. Daar moet aan gewerkt worden om met elkaar de partij te versterken met de blik op de toekomst.

Resolutie: Stikstofemissie RIVM-model AERIUS herijken

Resolutie ingediend door: CDA Fryslân

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. Constateert dat:

- de depositie van stikstof op daarvoor gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden te verminderen en de natuur in die gebieden te verbeteren, de stikstofwet 2021 in ons parlement is goedgekeurd, gebaseerd is op het RIVM model AERIUS;
- dit model slechts data van stikstofdepositie bevat van een beperkt aantal meetpunten en deze extrapoleert naar volledige economische sectoren en regio's;
- de huidige regering geen uitvoering geeft aan het verzoek van de Tweede kamer om de daadwerkelijke stikstofdepositie in de Natura2000 gebieden regelmatig te meten om daarmee een realistische basis voor regelgeving en handhaving te creëren.

B. Overweegt dat:

- de commissie Hordijk in 2019 oordeelt dat AERIUS niet geschikt is als basis voor regelingen/vergunningen;
- de wetenschappelijke analyses van de herkomst van de stikstof en van de chemische processen in de stikstofdeken boven Nederland niet eensluidend zijn;
- het Nationaal Planbureau onlangs publiceerde dat de status van habitat en biodiversiteit in Natura2000gebieden niet bepaald wordt door uitsluitend de stikstofdepositie maar ook door factoren als bijvoorbeeld de gehalten in de bodem van stikstof en andere voeding voor de planten, de waterhuishouding, onderlinge samenhang tussen de flora en fauna binnen het biotoop, weer- en klimaatinvloeden;
- de huidige stikstofcrisis van politieke aard is vanwege 20 jaar ongewijzigd Natura2000 beleid en bijna 10 jaar modelmatige stikstofregelgeving met de gerelateerde jurisprudentie zonder aanpassing /modernisering op basis van daadwerkelijke bepaling van stikstofdepositie in de Natura2000 gebieden
- de huidige stikstofcrisis aldus niet is op te lossen met huidige Kritische Depositie Waardes voor stikstof geformuleerd voor de 165 versnipperde Natura2000 gebieden;

- de huidige werkwijze van natuurbeheer door rijk en provinciale overheden sociaaleconomisch niet haalbaar blijkt te zijn en tot veel sociaal-psychisch noodsituaties leidt bij boeren gezinnen,

C. Spreekt uit dat:

- de stikstofemissie zoals gemodelleerd in het RIVM-model AERIUS op korte termijn te herijken en zo nodig de toepassing en de buitenwerkingstelling te overwegen en
- veehouders te ondersteunen bij het optimaliseren van hun mesthuishouding en het voermanagement gericht op het minimaliseren van uitstoot van mineralen en het optimaliseren van de kringloop en
- het gedwongen uitkopen van boeren volgens het huidige stikstof en natuurbeleid op te schorten totdat het AERIUS model voldoende is aangepast en
- voorrang te geven aan de beheersovereenkomsten voor de Natura2000 gebieden van 30 jaar met de aangrenzende boeren op basis van een duurzaam bedrijfseconomisch verdienmodel.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: Niet overnemen

Met de indieners zijn wij het eens dat het AERIUS-model niet ideaal is en dat er beter en fijnmaziger moet worden gemeten. Eerder heeft de Tweede Kamerfractie ook al vaker gepleit dat het belangrijk is om meer en vaker te meten. Daarbij wil het CDA inzetten op meer meetwerk en maatwerk, wat gebiedsgerichte oplossingen oplevert.

Maar een te nauwe focus op stikstof en kritische depositiewaarden gaat het probleem niet oplossen. Vanuit de Kamerfractie zijn daarom al [voorstellen ingediend voor alternatieven waarbij wordt gekoerst op brede natuurdoelstellingen en de toekomst van de landbouw](#). Het is tijd voor een bredere aanpak waarin niet alleen wordt gekeken naar stikstof, maar ook naar klimaat, water en naar het verdienvermogen van de boer. Deze bredere aanpak, waarin we ons niet blind staren op stikstof en kritische depositiewaarden wordt ook door Planbureau voor de Leefomgeving omarmd. De alternatieve aanpak die daarvoor nodig is moet in deze regeerperiode worden uitgewerkt en toegepast. Aanvullend merken wij op dat voor de huidige opkoopregelingen meer belangstelling is van boeren die willen stoppen dan waar budget voor is. Er worden nu dus boeren uitgekocht die dat ook vrijwillig willen en het gaat daarbij niet om gedwongen uitkoop. Het zou dus ook niet in het belang zijn van veel boeren, die bijv. geen opvolger hebben en/of zelf willen stoppen, om de huidige uitkoopregelingen stop te zetten. Dat maakt dat deze resolutie nu de sector niet

zal helpen en ook niks oplost. Het stopzetten van de opkoopregelingen zoals de indieners voorstellen zal eerder boeren in de problemen brengen die nu zelf willen stoppen.

Gelukkig zijn er ook nog genoeg boeren die wel door willen, daarom willen wij boeren die willen blijven boeren maximaal ondersteunen. Er zal op korte termijn fors geld bij moeten om boeren de hulp te bieden die ze nodig hebben, de grond te ontlasten en (milieu)ruimte te bieden aan een nieuwe generatie jonge boeren. Dat is dan ook de inzet van de Kamerfractie.

Aan de indieners is voorgesteld om de resolutie aan te passen op de hierboven beschreven punten, maar dat is afgewezen door hen.

Resolutie: Meer handen aan het bed

Resolutie ingediend door: CDA Zuid-Holland

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. Constateert dat:

- Dat Nederland te maken heeft met een toenemend aantal besmettingen en dat om die redenen opnieuw tot nieuwe maatregelen moest worden besloten.
- Dat de belasting van artsen en verpleegkundigen in het algemeen, en de beschikbaarheid van het aantal IC-bedden in het bijzonder, tot de belangrijkste indicatoren behoort voor elk besluit tot nadere maatregelen om het aantal besmetting terug te brengen.
- Dat we allemaal vinden, dat we van een reactieve houding tot een meer actieve en lange termijn benadering moeten komen voor het bestrijden van de pandemie. Daarom is het teleurstellend dat we er niet in zijn geslaagd om sinds de start van de pandemie het aantal bedden in de IC's en daarbuiten op te schalen.
- Dat de oorzaken daarvan minder in de financiële middelen moet worden gezocht en meer in de beschikbare handen aan het bed.

B. Overweegt dat:

- Een van de manieren om daar wat aan te doen is het inschakelen van artsen en verpleegkundigen met buitenlandse diploma's of die recent met hun beroep gestopt zijn.
- Dat het in het licht van de huidige crisis niet aanvaardbaar is dat grote groepen artsen en verpleegkundigen niet op hun potentie kunnen worden aangesproken.
- Dat het evident is dat hiermee risico's worden gelopen, maar dat de pandemie deze risico's ruim rechtvaardigt.

C. Spreekt uit dat:

- Dat bureaucratische hindernissen versneld worden afgebouwd en het begeleid leren op de werkplek een grotere kans krijgt, zoals bijvoorbeeld in Duitsland het geval is.
- Een concrete en hoge doelstelling moet worden geformuleerd om binnen nu en een halfjaar het aantal artsen en verpleegkundigen dat nu nog aan

de kant staat daadwerkelijk in te schakelen, naast het versneld en werven voor de reguliere instroom.

- In algemene zin we verwachten dat onderliggende oorzaken van deze crisis gericht worden aangepakt. Voorspelbaar is dat we van deze pandemie nog niet af zijn. We hebben elkaar allemaal nodig.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: Overnemen (met kanttekening)

Ondanks dat dit niet de panacee voor de coronacrisis is, moet de capaciteit van de zorg zeker vergroot worden. De afgelopen anderhalf jaar zijn daar al veel initiatieven op ondernomen en is er veel geld geïnvesteerd. Desondanks zien we helaas dat de uitstroom van ervaren zorgpersoneel door de grote werkdruk hoog is, en nieuw zorgpersoneel lastig te vinden is. Daarom kunnen we de voorstellen van de indieners goed volgen. Het is broodnodig dat de zorg in staat is flexibel op te schalen voor drukke periodes. De fractie heeft er al meerdere keren op aangedrongen om bureaucratistische regels in de zorg aan te pakken, zodat zorgpersoneel meer tijd aan zorg kan besteden. Daarnaast heeft het CDA al vroeg in de crisis gepleit voor het instellen van een zorgreserve. Deze zorgreservisten, onder andere bestaande uit zorgverleners die recent met hun beroep gestopt zijn, kunnen tijdelijk ingezet worden op momenten dat de druk op de zorg te groot is. Het kabinet is met dit voorstel aan de slag gegaan. Enige kanttekening bij de resolutie is dat we een concrete en hoge doelstelling binnen een half jaar willen ontraden. We zijn van mening dat het kabinet en werkgevers in de zorg alles op alles moeten zetten om meer handen aan het bed te krijgen, maar afgelopen anderhalf jaar heeft laten zien dat concrete doelstellingen halen lastig, zo niet onmogelijk is. Ook is het verhogen van de IC-capaciteitsopbouw een tijdelijke oplossing voor oplopende besmettingscijfers en meer opnames. Het belangrijkste blijft de naleving van de basisregels.

Resolutie: Nieuw kabinet en gemeenten moeten gezamenlijk problemen in de Jeugdzorg aanpakken

Resolutie ingediend door: CDA Zeeland

Het CDA Partijcongres op 11 december 2021 bijeen

A. Constateert dat:

- In veel gemeenten jongeren niet direct de juiste hulp en doorverwijzing krijgen, omdat er lange wachtlijsten zijn in vooral de specialistische jeugdzorg, de specifieke deskundigheid soms ontbreekt en er teveel gestuurd wordt op kosten;
- De decentralisatie van de jeugdzorg in 2015 gepaard ging met een bezuiniging van 450 miljoen euro per jaar waardoor gemeenten voor een onmogelijke opgave werden geplaatst en nu met grote tekorten op de gemeentelijke begroting voor jeugdzorg worden geconfronteerd;
- Er steeds meer (kleine) aanbieders van jeugdzorg op de markt komen (alleen al in Zeeland meer dan 200) die concurreren op prijs en niet altijd op kwaliteit;

B. Overweegt dat:

- Iedereen recht heeft op goede zorg, maar dat het in het bijzonder voor jongeren heel schrijnend is als zij een slechte start in hun leven hebben doordat zij niet de hulp en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben;
- Het CDA uitgangspunt solidariteit ook een solidariteit tussen generaties vraagt waarbij er voor de overheid een belangrijke taak ligt om goede jeugdzorg mogelijk te maken en daarvoor ook voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen;
- Het CDA verkiezingsprogramma 2021 – 2025:
 - spreekt over een wildgroei van nieuwe aanbieders die heel gemakkelijk veel geld verdienen aan de lichte zorg;
 - oproept om kritisch te kijken naar de organisatie van de specialistische jeugdzorg;
 - oproept de coördinatie en onderlinge communicatie door hulpverlenende instanties in de jeugdzorg te verbeteren door in situaties waarin meerdere instanties betrokken zijn, één eindverantwoordelijke instantie aan te wijzen;
- Vanuit christendemocratisch perspectief niet marktwerking maar meer samenwerking in de zorg het uitgangspunt moet zijn;

C. Spreekt uit dat:

- Het nieuw te vormen kabinet voldoende budget aan de gemeenten ter beschikking dient te stellen om kwalitatief goede jeugdzorg mogelijk te maken en zo spoedig mogelijk een einde te maken aan de wachtlijsten voor jongeren;
- Samenwerking, in het bijzonder in dunbevolkte regio's, en niet marktwerking het uitgangspunt van beleid moet zijn;
- Op het terrein van specialistische jeugdzorg samenwerking tussen regio's nodig is, opdat jongeren in regio's met minder specialistische jeugdzorg gebruik kunnen maken van die zorg in aangrenzende regio's;
- Het aantal aanbieders waar gemeenten jeugdzorg inkopen, teruggebracht wordt tot een omvang die richting aanbieders van jeugdhulpverlening meer stimuleert tot samenwerking en bundeling van expertise in plaats van meer concurrentie op prijs;
- Gemeenten worden opgeroepen om meer met elkaar samen te werken en de krachten, expertise en personeel zo in te zetten (alleen waar het kan, samen waar het moet), dat beslissingen op basis van de benodigde expertise genomen kunnen worden met als doel de juiste keuzes te maken voor doorverwijzing van jongeren naar kwalitatief goede aanbieders van jeugdhulpverlening;
- In de komende kabinetsperiode de werking van het huidige stelsel van jeugdzorg wordt geëvalueerd en waar nodig aangepast.

En gaat over tot de orde van de dag

Preadvies: overnemen

Resolutie: Niet instemmen met de invoering van de 2G-coronapas

Resolutie ingediend door: Polinder c.s. (25+ leden)

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. Constateert dat:

- coronamaatregelen waarbij keuzes gemaakt worden die groepen mensen uitsluiten, leiden tot grote maatschappelijke onrust;
- harde polarisatie in het coronadebat kan leiden tot een defensieve houding, het terugtrekken in de eigen groep, wederzijdse intolerantie en een afname van solidariteit in de samenleving;
- de verdeeldheid tussen gevaccineerden en ongevaccineerden en/of gewetensbezwaarden tegen het Coronatoegangsbewijs een scheidslijn door onze samenleving zal vormen;
- gevaccineerden asymptomatisch anderen kunnen infecteren waardoor er bij de inzet van het (2G) Coronatoegangsbewijs sprake is van schijnveiligheid.

B. Overweegt dat:

- verdere maatregelen die enkel ongevaccineerden en/of gewetensbezwaarden tegen het Coronatoegangsbewijs treffen niet wenselijk zijn en zorgen voor tweedeling of polarisatie in de samenleving;
- in het verslag 'Naar een herkenbaar CDA' van Richard van Zwol te lezen is dat het CDA polariseren en ruziemaken niet als oplossing ziet; dat doen we thuis ook niet, laat staan in je land en in Europa;
- er sprake is van maatregelen waarvan het kabinet eerder bij monde van de (demissionaire) minister van Volksgezondheid heeft gezegd dat ze niet genomen zouden worden;
- CDA-bestuurders omwille van hun principiële bezwaren tegen 2G (gedwongen) zijn afgetreden.

C. Spreekt uit dat:

- het CDA zich richt op het voorkomen van polarisatie in de samenleving en niet instemt met de invoering van de 2G-coronapas, dan wel met het instellen van maatregelen die alleen ongevaccineerden en/of gewetensbezwaarden tegen het Coronatoegangsbewijs treffen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: niet overnemen

In deze periode willen we geen mogelijke opties voor de bestrijding van de pandemie bij voorbaat uitsluiten. We begrijpen de zorgen van de indieners en delen hun oproep dat het CDA zich moet richten op het voorkomen van polarisatie in de samenleving. Ook wij worstelen met de mogelijke invoering van 2G. Dit komt omdat grondrechten hoe dan ook in het geding zijn en dat deze pandemie van ons vraagt een afweging te maken tussen grondrechten. De dilemma's van de pandemie maken dat er geen eenvoudige keuzes meer zijn, en dat grondrechten zullen botsen.

Op dit moment zal de wet die 2G-mogelijk maakt, pas na het kerstreces worden besproken. Dit is mede omdat er, ook bij het CDA, Vragen leven over hoe we kunnen laten zien en uitleggen dat deze maatregel ook effectief is. Daarvoor is een goede onderbouwing nodig en daarbij kunnen we ook leren van de ervaringen in verschillende Europese lidstaten waar 2G reeds is ingevoerd. Daarbij komen we ook voor de afweging te staan om te kiezen voor 2G of dat we prefereren dat sectoren langer in lockdown moeten blijven, zoals de horeca, cultuur en evenementen. Dat is ook een aantasting van het grondrecht van het eigendomsrecht van ondernemers. Ook dit zal een polariserend effect hebben in de samenleving.

Dit alles vraagt dus om een zeer zorgvuldige afweging, die de CDA-fractie op dat moment zal maken. En ook op basis van alle beschikbare informatie, informatie die we nu nog niet volledig hebben. Daarom willen we zoals gezegd niet bij voorbaat opties uitsluiten. Welke keuze we uiteindelijk maken enzullen altijd voorwaarden aan worden gesteld. De fractie zal er scherp op zijn dat 2G alleen als uiterste middel ingezet zal worden om daarmee sectoren weer te kunnen openen zodat daarmee zwaardere maatregelen (zoals lockdowns die iedereen raken) kunnen worden voorkomen. Ten slotte is het ook belangrijk om te benadrukken dat het wettelijk onmogelijk gemaakt is om 2G op de werkvloer en het onderwijs in te zetten. 2G is alleen bedoeld voor bijvoorbeeld bezoek aan evenementen en de nachthoreca.

Leidend voor het CDA is solidariteit. Maar solidariteit kent vele aspecten: met niet-gevaccineerden, met mensen voor wie een operatie weer is uitgesteld, met medewerkers in de zorg, met jongeren die niet kunnen gaan stappen en met ondernemers. In dat alles moet een balans gevonden worden.

Resolutie: Niet instemmen met de uitbreiding van de coronapas naar de werkvloer

Resolutie ingediend door: Polinder c.s. (25+ leden)

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. Constateert dat:

- coronamaatregelen waarbij keuzes gemaakt worden die groepen mensen uitsluiten, leiden tot grote maatschappelijke onrust;
- de verdeeldheid tussen gevaccineerden en ongevaccineerden en/of gewetensbezwaarden tegen het Coronatoegangsbewijs ook op de werkvloer een scheidslijn door onze samenleving zal vormen;
- gevaccineerden asymptomatisch anderen kunnen infecteren waardoor er bij de inzet van het Coronatoegangsbewijs sprake is van schijnveiligheid.

B. Overweegt dat:

- de invoering van het Coronatoegangsbewijs op de werkvloer ongevaccineerde werknemers en/of gewetensbezwaarden tegen dit bewijs raakt, die inkomensafhankelijk zijn van hun baan;
- dat werknemers die hun werk willen en moeten doen, daarin op deze manier belemmerd worden;
- in de huidige tijd van krapte op de arbeidsmarkt werkgevers het zich niet kunnen veroorloven groepen werknemers op voorhand uit te sluiten;
- er sprake is van een maatregel waarvan het kabinet eerder heeft gezegd dat ze niet genomen zou worden.

C. Spreekt uit dat:

- het CDA niet wil dat de broodwinning van werknemers ontnomen wordt en dat het CDA niet instemt met het instellen van het Coronatoegangsbewijs op de werkvloer.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: Niet overnemen

In deze periode willen we geen mogelijke opties voor de bestrijding van de pandemie bij voorbaat uitsluiten. Tegelijkertijd begrijpen de zorgen van de indieners zeer goed. Een maatregel als een coronatoegangsbewijs (CTB) op de werkvloer is vergaand. Mogelijke alternatieven zijn dat echter ook. De coronacrisis zorgt ervoor dat we constant moeten kiezen tussen moeilijke dilemma's. Bijvoorbeeld: mogen we van werknemers in de zorg of die in een sector werken waar een CTB voor bezoekers verplicht is vragen of ze gevaccineerd, hersteld of getest zijn tegen corona, of mogen we dat niet vragen, met alle risico's van dien. Voor de helderheid: de plannen voor een eventueel CTB op de werkvloer betreffen de 3G-variant en gaan niet over 2G. 3G is voor iedereen mogelijk en daarmee wordt de broodwinning van werknemers dus hoe dan ook niet ontnomen.

Uit diverse adviezen van het OMT en ervaringen in het buitenland is gebleken dat het werken met een coronatoegangsbewijs effectief kan zijn in het voorkomen van besmettingen. Ook in bepaalde werkomstandigheden kan de inzet van een coronatoegangsbewijs helpen om een veiligere (werk)omgeving te creëren voor medewerkers dan wel voor bezoekers of patiënten. Voor het CDA is het wel belangrijk dat werkgevers waar het even kan de mogelijkheid krijgen om met alternatieve maatregelen te werken, die tot een zelfde niveau van bescherming leiden zonder gebruik van het coronatoegangsbewijs. Het wetsvoorstel dat een CTB op de werkvloer mogelijk maakt wordt pas na het kerstreces behandeld. De CDA-fractie zal dan, als alle informatie op tafel ligt, een zorgvuldige afweging maken.

Resolutie: Verhoging minimumloon

Resolutie ingediend door: CDA Zeeland

Het CDA Partijcongres op 11 december 2021 bijeen,

A. Constateert dat

- Veel mensen die op het minimum loonniveau werken nauwelijks rond kunnen komen van het inkomen dat zij verdienen;
- Dat het hier vaak gaat om jongeren die net beginnen met hun eerste baan of bijbaan;
- In het concept verkiezingsprogramma *Zorg voor elkaar* een verhoging van het minimumloon van 10% voor een veertigurige werkweek werd bepleit;
- Dit standpunt niet langer onderdeel uitmaakte van het definitieve verkiezingsprogramma *Nu Doorpakken*;
- Deze wijziging is aangebracht als bestuurs-amendement waarover de leden zich niet uit konden spreken;
- In het definitieve verkiezingsprogramma *Nu Doorpakken* het CDA zich wél uitspreekt voor een verhoging van het minimumloon, maar dit niet concreet maakt;
- De Sociaal Economische Raad (SER) in haar 'Sociaaleconomisch beleid 2021-2025' pleit voor een verhoging van het minimumloon en het behoud van de koppeling met de daarmee samenhangende (bijstands-)uitkeringen;
- Het debat over (de verhoging van) het minimumloon naar alle waarschijnlijkheid plaats zal vinden tijdens de komende zittingsperiode van de Tweede Kamer;
- Het SCP heeft onderzocht dat de kloof tussen arm en rijk tussen 2014 en 2020 niet is afgenomen¹ en dat volgens het CBS in 2019 iets meer dan 1 miljoen mensen in een huishouden onder de lage-inkomensgrens leefden².

B. Overweegt dat:

- Het CDA en haar voorgangers altijd een bepalende en richtinggevende rol hebben gespeeld bij de vormgeving van de arbeidsrechten in Nederland;

¹ <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2021/10/07/verschil-in-nederland-2014-2020>

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/49/armoederisico-bevolking-in-2019-een-fractie-lager>

- Het van belang is om een duidelijke visie en concreet standpunt te hebben over (de verhoging van) het minimumloon;
- De verhoging van het minimumloon goed aansluit bij het bredere verhaal van het CDA om de positie van jongeren te versterken;
- De stem van het CDA bepalend kan zijn waar het gaat om het behoud van de koppeling tussen het minimumloon en de daarmee samenhangende (bijstands-)uitkeringen;

C. Spreekt uit dat:

- Het CDA voorstander is van een verhoging van het minimumloon van tenminste 10% voor een veertigurige werkweek en van de daarmee samenhangende (bijstands-)uitkeringen.

En gaat over tot de orde van de dag

Preadvies: niet overnemen

De resolutie ziet op een onderwerp waarover het dit jaar vastgestelde verkiezingsprogramma al een standpunt inneemt en dat tijdens de behandeling van de amendementen op het verkiezingsprogramma is verworpen. De CDA-fractie onderhandelt momenteel over een nieuw regeerakkoord met het vastgestelde verkiezingsprogramma als basis.

We zijn het eens met de indieners dat veel mensen die op het minimumloon werken nauwelijks kunnen rondkomen van het inkomen dat ze verdienen. Het is daarom ook dat in zowel het concept verkiezingsprogramma als het definitief verkiezingsprogramma het voorstel is opgenomen om het minimumloon te verhogen. In het concept programma, waar de resolutie ook naar verwijst, stond het voorstel om het WML met 10% te verhogen bij een 40-urige werkweek. Hoewel het definitief verkiezingsprogramma hier minder concreet in was, is het voorstel uit het conceptprogramma uiteindelijk in de CPB-doorrekening van het verkiezingsprogramma terecht gekomen. De koppeling tussen de indexatie van het WML en de stijging van de uitkeringen houden we hierbij in stand, maar wel nadat het WML eenmalig is verhoogd. Dit is omdat de stijging van het WML bedoeld is om werken aantrekkelijker te maken en 'werkende armen' te voorkomen.

De resolutie gaat nu nog een stap verder, door ook te vragen de eenmalige stijging van het WML met 10% te koppelen aan de uitkeringen. Daar is het CDA geen voorstander van, dit kost ca. 6 mld (structureel) en de laagste inkomens gaan er in onze doorrekening al anders op vooruit door de verlaging van het

laagste tarief van de 1^e belastingschijf. Zo profiteren werkenden en uitkeringsgerechtigden evenveel van belastingverlaging. Voor de goede orde: de normale koppeling tussen het WML en de uitkeringen houden we gewoon in stand, alleen de eenmalige sprong van 10% houden we er buiten. Zo blijft werken aantrekkelijk en dient de verhoging van het WML echt om werkende armen te helpen.

Resolutie: Minimumjeugdloon

Resolutie ingediend door: CDJA

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. Constateert dat:

- Allen die zich in Nederland bevinden, in gelijke gevallen gelijk moeten worden behandeld en discriminatie op welke grond dan ook niet is toegestaan (art. 1 GW).
- Gelijke arbeid met een gelijke waarde beloond moet worden.
- Jongeren tot 21 jaar onder het minimumjeugdloon vallen (art. 1 Besluit Minimumjeugdloon jo. Art. 7 Wet Minimumloon en Minimumvakantiebijslag).
- Het minimumjeugdloon significant lager is dan het 'normale' minimumloon en het faciliteert dat jongeren voor gelijk werk minder verdienen enkel op basis van hun leeftijd.
- Het wettelijk minimumloon momenteel slechts €9,82 per uur bedraagt³.
- Het CDA in haar verkiezingsprogramma heeft vastgesteld dat veel mensen die op het minimumloon werken nauwelijks kunnen rondkomen van het inkomen dat ze verdienen en dat dit vooral jongeren zijn die net beginnen in een eerste baan of een bijbaan⁴.
- Jongeren slechts recht hebben op de volgende percentages van het minimumloon (art. 2 lid 1 Besluit minimumjeugdloon):
 - a. de 20-jarigen: 80%
 - b. de 19-jarigen: 60%
 - c. de 18-jarigen: 50%
 - d. de 17-jarigen: 39½%
 - e. de 16-jarigen: 34½%
 - f. de 15-jarigen: 30%.
- Vanaf 18 jaar iedereen in Nederland meerderjarig is (art. 1:233 BW) en daarmee dezelfde verantwoordelijkheden en plichten heeft als alle andere volwassenen (bijv. afsluiten zorgverzekering, en het stemmen bij verkiezingen).

3

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/minimumloon/bedragen-minimumloon/bedragen-minimumloon-2021>

⁴ CDA Verkiezingsprogramma (2021-2025) pagina 52

- Jongeren grote financiële druk ervaren door o.a. krapte op de woningmarkt en het leenstelsel.
- Dat het principe van gespreide verantwoordelijkheid vereist dat de overheid mensen in staat stelt zelf in hun behoefte te voorzien en dat een oplossing vanuit de samenleving zelf de voorkeur heeft boven een oplossing vanuit de overheid.
- Dat voorheen 22- en 23-jarige eveneens onder het minimumjeugdloon vielen, maar dit niet langer houdbaar was.
- Het Nibud eveneens pleit voor het verhogen van het minimumjeugdloon vanaf 18 jaar⁵.
- Uit onderzoek van de SER blijkt dat het jeugdminimumloon in Nederland een zeer complex systeem kent door de vele leeftijdsstaffels in vergelijking met andere landen en aanzienlijk lager ligt dan in vergelijkbare landen⁶.

B. Overweegt dat:

- Arbeid moet lonen en dit moet gelden voor eenieder onafhankelijk van leeftijd.
- Het huidige minimumjeugdloon 18-, 19- en 20-jarigen te weinig perspectief kan bieden op een haalbare zelfstandigheid/onafhankelijkheid.
- Het op termijn geleidelijk gelijktrekken van het minimumjeugdloon vanaf 18 jaar met het 'normale' minimumloon grote werkgelegenheidseffecten kan dempen doordat werkgevers zich kunnen aanpassen en loonwijzigingen kunnen incalculeren.
- Hiermee reeds ervaring is opgedaan toen het minimumjeugdloon voor 22- en 23-jarigen gelijk werd gesteld met het 'normale' minimumloon en dat grote werkgelegenheidsschokken onder jongeren zijn uitgebleven.
- Er geen overtuigend wetenschappelijke bewijs is dat een verhoging van het minimumjeugdloon onderwijsdeelname significant negatief beïnvloedt⁷.

C. Spreekt uit dat:

- Het minimumjeugdloon vanaf 18 jaar gelijkgesteld moet worden met 100% van het 'normale' minimumloon.
- De overheid hiervoor dezelfde maatregelen treft zoals eerder zijn genomen bij veranderingen in het minimumjeugdloon voor 22- en 23-jarigen.

En gaat over tot de orde van de dag.

⁵

<https://www.nibud.nl/beroepsmatig/nibud-verhoog-bijstand-en-minimumjeugdloon/#:~:text=Verhoog%20de%20bijstand%20en%20het%20minimumjeugdloon%20van%2018%2Djarigen%20%E2%80%93%20als,om%20van%20rond%20te%20komen.>

⁶<https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2016/minimumjeugdloon.pdf>

⁷<https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2016/minimumjeugdloon.pdf>

Preadvies: niet overnemen

De resolutie ziet op een onderwerp waarover het dit jaar vastgestelde verkiezingsprogramma al een standpunt inneemt en dat tijdens de behandeling van de amendementen op het verkiezingsprogramma is verworpen. De CDA-fractie onderhandelt momenteel over een nieuw regeerakkoord met het vastgestelde verkiezingsprogramma als basis.

Het jeugd-Wml is afgelopen periode al van 23 naar 21 jaar gedaald. Dit is gedaan om jongeren die vroeg een gezin stichten of al jong een volwaardige baan hebben daarvoor ook een reëel salaris te geven (werken moet dan lonen). Het CDA wil het uurloon van een 18-jarige niet gelijktrekken met die van 21-jarige, dat zou een verdubbeling van het loon betekenen. Zonder jeugd Wml wordt het voor jongeren lastiger om aan een bijbaantje te komen. Zij krijgen dan wel meer loon, maar moeten dan ook concurreren met 21+'ers die (in het algemeen) net wat meer werkervaring en sociale vaardigheden hebben.

In de CPB-doorrekening van ons definitieve verkiezingsprogramma introduceert het CDA een wettelijk minimumuurloon, op het niveau van de huidige 36-urige werkweek, zonder doorwerking op de gekoppelde uitkeringen. Ook de 18-jarigen profiteert van de verhoging van het minimum uurloon. Dit gaat voor een 18-jarige van 4,86 naar 5,40 (dat is een stijging van +11%). Daarnaast zet het CDA zich in voor het verlagen van de belastingen via het tarief eerste schijf waar deze groep ook van profiteert.

Resolutie: Bescherming van mensenrechten in buitenlandse handel

Het CDA staat voor een sterke, duurzame en eerlijke mondiale economie waar uitbuiting, moderne slavernij, kinderarbeid en mensenrechtenschendingen geen plaats hebben. We werken als CDA aan een wereld die we kunnen doorgeven aan onze kinderen.

Resolutie ingediend door: W.P. van Dis cs., met steun van 59 leden.

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. Constateert dat:

- Er al tien jaar internationale regels voor bedrijven zijn omtrent mensenrechten en milieu.
- Maar 1.6% van alle Nederlandse bedrijven werkzaam in hoge risicosectoren (zoals de textiel- en metaalsector) deze regels naleven, middels deelname aan een convenant.
- De afgelopen jaren het CDA zich inzette voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO) via het vrijwillige convenantenbeleid.
- Meerdere beleidsevaluaties hebben geconcludeerd dat (nu vrijwillige) convenanten op zichzelf te weinig effect hebben. Voor échte impact op de regio's is voor succesvol convenantenbeleid wetgeving nodig.

B. Overweegt dat:

- Het CDA verkiezingsprogramma voorstelde om in te zetten op afspraken rondom IMVO op nationaal en Europees niveau.
- Er in omringende landen zoals Duitsland en Frankrijk al dergelijke nationale wetgeving is ingevoerd of in de maak is.
- Het belangrijk is dat er een gelijk speelveld ontstaat tussen bedrijven die zich inzetten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en bedrijven die dat niet doen.

C. Spreekt uit dat:

- Het CDA nu doorpakt om een einde te maken aan uitbuiting, kinderarbeid en moderne slavernij, en zich de komende twee jaar inspant om een Nederlands wetgevend traject op IMVO afgerond te hebben, op basis van het reeds gepubliceerde Kabinetsvoorstel van bouwstenen voor

IMVO-wetgeving, om goed voorbereid te zijn op aankomende EU IMVO-wetgeving.

- CDA moet zich in Europa inzetten voor IMVO-regelgeving in lijn met de bouwstenen voor IMVO-wetgeving van het kabinet.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: overnemen

Wij kunnen ons vinden in de oproep van de resolutie en zien dit als ondersteuning van onze inzet. De fractie zet daarbij in op de Europese weg zoals ook uiteengezet door het kabinet (bouwstenen voor IMVO-wetgeving) en het SER advies. In de aanloop naar deze Europese wetgeving zetten wij net als het kabinet in op een slimme mix van beleid en regelgeving. Daar maken de convenanten wat ons betreft een belangrijk onderdeel van uit. Omdat Europese wetgeving nog wel een tijd zal duren zetten wij tot die tijd in op de convenanten. Uit evaluatie blijkt dat daar nog veel ruimte voor verbetering zit en daar nog niet alles uit is gehaald. Ook de Wet Zorgplicht Kinderarbeid willen wij graag in werking zien treden, deze is goedgekeurd door de TK en EK en we wachten nu al 2 jaar op de AMvB. De aanstaande initiatiefwetgeving over IMVO zullen wij in lijn met de Europese voorstellen gaan beoordelen.

Resolutie: Noodzaak vernieuwing visie op ontwikkelingssamenwerking

CDA heeft een lange geschiedenis als pleitbezorger voor ontwikkelingssamenwerking (OS) als instrument om conflicten en hongersnoden te voorkomen, en armoede en ongelijkheid te bestrijden. Om recht te doen aan de vele nieuwe mondiale problemen rondom conflict, klimaatverandering en gezondheid, moet het CDA haar reputatie hooghouden, en haar visie op ontwikkelingssamenwerking en diens plek in het algemene buitenlandbeleid vernieuwen.

Resolutie ingediend door: W.P. van Dis cs. , met steun van 55 leden

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. Constateert dat:

- De mondiale context ingrijpend is veranderd, gekenmerkt door onder andere het hoogste aantal vluchtelingen sinds WOII, ongekende uitdagingen rond klimaatverandering die om een dringende en duurzame oplossing vragen, een langjarige corona-pandemie van ongekende omvang, toename van conflict tussen overheden en binnen gemeenschappen, en het verlies van bewegingsruimte en eerbiediging van mensenrechten voor burgers door steeds autocratischer opererende overheden.
- De investeringen in ontwikkelingssamenwerking de afgelopen tien jaar fors zijn achtergebleven en per jaar ruim 1,4 miljard onder de internationaal afgesproken norm van 0,7% BNI zitten.
- De huidige visie van het CDA op ontwikkelingssamenwerking en diens plek in het bredere buitenlandbeleid aan vernieuwing toe is.

B. Overweegt dat:

- iedereen recht heeft op een menswaardig bestaan en tot ontplooiing mag komen
- instabiliteit, grote ongelijkheid en klimaatverandering elders in de wereld effect heeft op de veiligheid en economie van Nederland en internationale samenwerking daarom ook in ons welbegrepen eigenbelang is.
- gelet op de huidige meervoudige crises in de wereld het CDA zich conform het verkiezingsprogramma inzet dat Nederland zich houdt aan de internationale afspraak om minimaal 0,7% van haar BNI te besteden aan ontwikkelingssamenwerking.

- de CDA fractie zich de afgelopen kabinetsperiode positief heeft ingezet voor een trendbreuk inzake OS uitgaven en effectiever OS-beleid.
- De huidige mondiale crises vragen om een slagvaardige, coherente, en geïntegreerde benadering van het buitenlandbeleid.

C. Spreekt uit dat:

- het partijbestuur de CDA-visie op ontwikkelingssamenwerking vernieuwt, met inachtneming van de basisprincipes van het CDA en waarin rekenschap wordt gegeven van bovenstaande en deze visie voorlegt eind 2022.

En gaat over tot de orde van de dag

Preadvies: overnemen

Samen met de Commissie Buitenland, die vaker een visie op ontwikkelingssamenwerking heeft geschreven, zal gekeken worden naar een update van de visie die er al ligt.

Daarnaast wordt ter nuance opgemerkt dat ontwikkelingssamenwerking bovenal een zaak is van het dienen van het algemeen belang, naast het welbegrepen eigenbelang waar de overweging over spreekt.

Resolutie: Zoeken naar een toekomst voor in Nederland gewortelde jongeren.

Resolutie ingediend door: CDA Krimpenerwaard

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. Constateert dat:

- het aantal illegalen (ongedocumenteerden) in Nederland ongeveer 40.000 bedraagt.⁸ Ongedocumenteerde kinderen tot 18 jaar hebben recht op onderwijs. Wanneer een kind zich voor hoger onderwijs (MBO, HBO, Universiteit) inschrijft vóórdat hij/zij 18 jaar is, dan mag hij/zij deze gehele studie afmaken. Bij DUO zijn zij bekend met een onderwijsnummer. Het is aan te nemen dat deze jongeren door het volgen van onderwijs volledig ingeburgerd zijn. Door het ontbreken van een BSN is het voor een dergelijke jongere ouder dan 18 jaar echter niet mogelijk legaal werk te verrichten, en zijn zij gedwongen in Nederland de illegaliteit in te gaan. Daarmee wordt voor hen de weg geopend naar kwetsbaarheid voor uitbuiting en mensenhandel: prostitutie, criminaliteit, land- en tuinbouw, horeca en andere sectoren.⁹

B. Overweegt dat:

- de overheid zich moet realiseren dat deze in Nederland gewortelde kinderen, die geen migrant zijn en geen ander herkomstland hebben, waarnaar zij redelijkerwijs kunnen worden teruggestuurd, een groot maatschappelijk probleem opleveren. Het blijven leven onder de radar zal leiden tot een blijvende zorg en onrust.

C. Spreekt uit dat:

- de CDA-fractie in de Tweede Kamer zich inspant de overheid onderzoek te laten verrichten, hoeveel kinderen jonger dan 18 jaar zonder verblijfsvergunning in Nederland verblijven, om zo de grootte van het toekomstige probleem te beschrijven.
- de CDA-fractie bij de overheid aandringt zich in te spannen deze groep jongeren ouder dan 18 jaar een legale status te laten verwerven onder nader te onderzoeken condities.

⁸ Vooronderzoek data en methoden voor het schatten aantal illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen, in opdracht van WODC, Breuer&Intraval, 2018.

⁹ Rapport Onzichtbaar van de Amsterdamse ombudsman, 2021.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: overnemen

We zien dat er inderdaad jongeren hier geboren worden en daarna zonder verblijfsvergunning in Nederland opgroeien en vanaf hun 18^e moeite hebben om mee te doen in maatschappij, terwijl zij geen ander land kennen dan Nederland. Voor deze selecte groep is het wenselijk dat er oplossingen gevonden worden. Daarbij is het van belang dat eventuele uitzonderingsregels niet tot perverse prikkels zullen leiden en dat er oog blijft voor draagvlak en –kracht in de samenleving. Het kan niet zo zijn dat slecht gedrag 'beloond' wordt. Vandaar dat er secuur gekeken moet worden naar de precieze condities van eventuele regelingen.

Resolutie: Toekennen QR-code aan ongedocumenteerden

Resolutie ingediend door: CDA Krimpenerwaard.

Het CDA Partijcongres, bijeen op 11 december 2021,

A. **Constaateert dat:**

- volgens een schatting van Amnesty International verblijven tienduizenden ongedocumenteerden in Nederland. Door het ontbreken van een juridische status beschikken deze mensen niet over een BSN, en kunnen via een reguliere CoronaCheck-app geen QR-code ontvangen.

B. **Overweegt dat:**

- dit een ongewenste situatie is, en dat de GGD een beleid moet ontwikkelen hen een persoonsgebonden QR-code te verschaffen.

C. **Spreekt uit dat:**

- de CDA-fractie in de Tweede Kamer zich inspant dat de overheid een oplossing zoekt voor de onwenselijke situatie dat ongedocumenteerden in Nederland geen QR-code hebben vanwege het ontbreken van een BSN-nummer en daarbij kijkt naar oplossingen zoals het gebruikmaken van het portaal Hulpverleners Kunnen Verklaringen Invoeren (HKVI).

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies: overnemen

Op dit moment heeft het ministerie van VWS al aangegeven oplossingen te zoeken zodat ongedocumenteerden ook een werkbare QR-code kunnen ontvangen voor toegang tot plekken waar een QR-code verplicht is. Onder meer de oplossing van de GGD Utrecht lijkt effectief. Het is in bepaalde gevallen complex omdat er weinig persoonsgegevens bekend zijn, waardoor denkbaar is dat er ook andere oplossingen nodig zijn.